T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/520
KARAR NO : 2020/535
KARAR TR : 28.09.2020

ÖZET: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. madde-sinin birinci fikrasının (d) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile ürünün piyasadan toplatılmasına ilişkin kararın iptali istemiyle açılan davanın, Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27/1. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-

K A R A R

Davacı : F. İç ve Dış Tic. A. Ş.
Vekili : Av. T.S.
Davalı : Beşiktaş Kaymakamlığı

O L A Y : Beşiktaş Kaymakamlığı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün 16.03.2020 gün ve 2020/ İST/ BEŞ/ 04 sayılı İdari Para Cezası Yaptırım Kararı ile, 16.03.2020 tarihinde yapılan denetimde, davacı şirkete ait işletmede üretilen, "THERMO BURN Zero SHOT Dumbbell THERMO BURN L-Carnitine 2000 mg" isimli ürünün ambalaj ve etiket bilgilerinde Türk Gıda Kodeksine uygun olmayarak "bileşiminde kafein ile birlikte taurin içerdiği"nin tespit edildiği, böylece 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 21. maddesinin beşinci fikrasına aykırı olarak piyasaya arz edildiğinden bahisle, 5996 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fikrasının (d) bendi uyarınca davacı adına 13.934,00 TL idari para cezası verilmiş;

Beşiktaş Kaymakamlığı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün 16.03.2020 gün ve 2020/ İST/ BEŞ/ 05 sayılı Toplatma Kararı ile, yukarıda anlatılan nedenlerle bahsedilen ürünün 5996 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fikrasının (d) bendi uyarınca toplatılmasına karar verilmiş, idari para cezası 26.03.2020 gün ve ….E.1012448, toplatma kararı 26.03.2020 gün ve ….E.1012559 sayılı yazılar ile davacıya bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezası ile toplatma kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

İSTANBUL 7. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 29.05.2020 gün ve D.İş.No:2020/1687 sayı ile, idari para cezası ile birlikte toplatma kararı da verildiği, bu durumda 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi uyarınca davanın çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerek-çesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 5. İDARE MAHKEMESİ; 26.06.2020 gün ve E:2020/920 sayı ile, incelenen uyuşmazlıkta, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla toplatma kararı verildiği, söz konusu yaptırımın kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari tedbirler içinde sayılan yaptırımlardan biri daha açık bir ifade ile 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5996 sayılı Kanun'da idari tedbirlere karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanacağı belirtilerek açılan davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Burhan ÜSTÜN'ün başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Birol SONER, Suna TÜRE, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.09.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. maddesinin birinci fikrasının

(d) fikrası uyarınca verilen idari para cezası ile toplatma kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5996 sayılı Kanun'un, "Gıda ve yem güvenilirliği şartları" başlığı altında düzenlenen 21. maddesinin 5. fikrasında, "Gıda kodeksine aykırı gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme üretilemez, işleme tâbi tutulamaz ve piyasaya arz edilemez." denilmiş;

"Gıda ve yem ile ilgili yaptırımlar" başlığı altında düzenlenen 40. maddesinde ise, "Gıda ve yem ile ilgili yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir:

(……..)

d) 21 inci maddenin beşinci fikrasına aykırı hareket edenlere on bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ürünlerin, insan sağlığı için risk oluşturması durumunda ürünler masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılır ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Aykırılık sadece etiket bilgilerinden kaynaklanıyor ise idarî para cezası beş bin Türk Lirası olarak uygulanır.

(…....)" hükmü yer almıştır.

Olayda, dava, 5996 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fikrasının (d) bendi uyarınca verilen idari para cezası ile toplatma kararının iptali istemiyle açılmış olup, 5996 sayılı Kanun'da idari para cezası ve idari tedbirlere karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş;

Anılan Kanun'un birinci maddesinde, "Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,

b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,

e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır" denilerek Kanunun amaç ve kapsamı belirlenmiş; ikinci kısmında yer alan 32 ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

Aynı Kanun'un 2. maddesinde, "kabahat" deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların "idari para cezası" ve "idari tedbirler"den ibaret bulunduğu; "idari tedbirler"in de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiştir.

Kanun'un "Mülkiyetin kamuya geçirilmesi" başlıklı 18.maddesinde de:

"(1) Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir.

(2) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, eşyanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteliğinin değiştirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması,

Koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak belli bir süre geciktirilebilir. Belirlenen süre zarfında koşulun yerine getirilmemesi halinde eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar kesinleşinceye kadar ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından eşyaya el konulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir.

(4) Eşyanın mülkiyeti, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşuna, aksi takdirde Devlete geçer.

(5) Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebilmesi için fail hakkında idari para cezası veya başka bir idari yaptırım kararı verilmiş olması şart değildir.

(6) Kaim değerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.

(7) Mülkiyeti kamuya geçirilen eşya, başka suretle değerlendirilmesi mümkün olmazsa imha edilir.

(8) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde yerine getirilir" denilmiş; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin birinci fikrasında, "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda

uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezası ile mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla verilen toplatma kararının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5996 sayılı Kanun'da idari tedbirlere karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği toplatma kararının mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla verildiği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi amacıyla verilen toplatma kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliği'nce verilen 29.05.2020 gün ve D.İş.No:2020/1687 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliği'nce verilen 29.05.2020 gün ve D.İş.No:2020/1687 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRIL-MASINA, 28.09.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Burhan ÜSTÜN	Üye Şükrü BOZER	Üye Birol SONER	Üye Suna TÜRE
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN